

อิทธิพลของภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ ที่มีต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศ และผลลัพธ์
การบริหารที่มุ่งเน้นความเป็นเลิศของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ
ส่งเสริมการศึกษาเอกชน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

**Influence of Strategic Leadership on Management towards Excellence and
the Outcomes of the Administration in Achieving Excellence of Schools
under the Office of Private Education Commission in the North-eastern
Region of Thailand**

สุภัทรา สงครามศรี^{1*}

Supattra Songkramsri^{1*}

Received: April 15, 2020; Revised: July 6, 2020; Accepted: November 2, 2020

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษาอิทธิพลของภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ ที่มีต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศ และผลลัพธ์การบริหารที่มุ่งเน้นความเป็นเลิศของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และ (2) เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องแบบจำลองกับข้อมูลเชิงประจักษ์ กลุ่มตัวอย่าง คือ สถานศึกษาเอกชน ที่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริม การศึกษาเอกชนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน จำนวน 300 คน เก็บรวบรวมข้อมูล ด้วยแบบสอบถาม มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.946 ในช่วงเดือนพฤศจิกายน 2562 ถึงกุมภาพันธ์ 2563 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์แบบจำลองสมการโครงสร้าง ผลการวิจัยพบว่า (1) ผลลัพธ์การบริหาร ที่มุ่งเน้นความเป็นเลิศ ได้รับอิทธิพลรวมจากภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ 1.00 โดยเป็นอิทธิพล ทางตรง 0.53 และเป็นอิทธิพลทางอ้อม 0.47 รองลงมาคือ การบริหารสู่ความเป็นเลิศ มีค่าอิทธิพล เท่ากับ 0.48 ซึ่งเป็นค่าอิทธิพลทางตรงทั้งหมด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 (2) แบบจำลองมีความสอดคล้องกับ ข้อมูลเชิงประจักษ์

คำสำคัญ : การบริหารสู่ความเป็นเลิศ ผลลัพธ์การบริหาร ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์

¹อาจารย์ ดร. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น Graduate School Western University

*Corresponding author e-mail: nim.dm5@gmail.com

Abstract

The objectives of the present study were (1) to investigate the influence of strategic leadership towards excellence and its outcomes in achieving excellence of schools under the Office of Private Education Commission in the North-eastern Region of Thailand and (2) to verify the consistency of the causal model with empirical data. The Samples, selected using multistage random sampling method, were 300 private schools under the Office of Private Education Commission in the North-eastern Region of Thailand. Data were collected through a questionnaire with a reliability coefficient of 0.946 from November 2019 to February 2020 and analyzed with a computer software package using Structural Equation Modeling. The results suggested that the outcomes in achieving excellence of the schools were influenced by strategic leadership, strategic leadership had significant impacts on outcomes in achieving excellence of the schools with a total effect value of 1.00, a direct effect value of 0.53, and an indirect effect value of 0.47. The second influencing factor was the administration with a total impact value of 0.48, obtained entirely from direct effects. Moreover, the model was congruent with the empirical data. The results of the study also imply that school administrators should put greater efforts on developing both strategic leadership skills and administration skills with an exceptional emphasis on the former skills in order to achieve the target school excellence.

Keywords: Management towards Excellence, Administrative Results, Strategic Leadership

บทนำ

ประเทศไทยให้ความสำคัญในการจัดการศึกษาแก่หน่วยงานที่ใกล้ชิดประชาชนที่สุด คือ สถานศึกษา ดังเห็นได้จากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ได้กำหนดให้รัฐสนับสนุนเอกชนจัดการศึกษา เพื่อพัฒนามาตรฐานคุณภาพการศึกษาให้เท่าเทียมและสอดคล้องกับแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ และให้ความสำคัญคุ้มครองการจัดการศึกษาของเอกชน และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ในมาตรา 43-46 ได้กำหนดเรื่องการบริหารและการจัดการศึกษาเอกชนไว้เป็นการเฉพาะ โดยให้มีความเป็นอิสระในการบริหารจัดการสถานศึกษาเอกชนสามารถจัดการศึกษาได้ทุกระดับและทุกประเภท โดยรัฐต้องกำหนดนโยบายและมาตรการที่ชัดเจนในด้านการศึกษา และต้องให้การสนับสนุนด้านเงินอุดหนุน การลดหย่อนหรือยกเว้นภาษี และสิทธิประโยชน์อื่นที่เป็นประโยชน์ทางการศึกษาแก่สถานศึกษาเอกชนตามความเหมาะสม รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนด้านวิชาการให้สถานศึกษาเอกชนมีมาตรฐานและสามารถพึ่งตนเองได้ ภาคเอกชนจึงมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเกือบทุกประเภท ทุกระดับมาตั้งแต่ พ.ศ. 2461 (ลัทธิมา วาปีทะ, 2559) โดยการบริหารจัดการนั้น สถานศึกษาเอกชนต้องมีการพัฒนาเพื่อให้สอดคล้องตามภาวะเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป แต่มีแนวโน้ม ที่ภาคเอกชนจะเข้ามามีบทบาทมากยิ่งขึ้น โดยศึกษาได้จากจำนวนนักเรียนในสถานศึกษาเอกชนในระบบโรงเรียน ที่เพิ่มขึ้นทุกปี ประกอบกับบทบัญญัติของกฎหมาย ที่เอื้อต่อการให้ภาคเอกชนมาลงทุนด้านการศึกษา แม้ว่ารัฐกำหนดนโยบายการจัดการศึกษาที่จะส่งเสริมสนับสนุนให้เอกชนเข้ามามีส่วนร่วมและมีบทบาทในการจัดการศึกษา แต่นโยบายดังกล่าวก็ยังขาดความชัดเจน ทั้งนี้เนื่องมาจากนโยบายการรับนักเรียนของรัฐมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอด เช่น การรับนักเรียนโดยไม่มีการสอบ การขยายชั้นเรียน/ห้องเรียนเพิ่มตามความต้องการของผู้ปกครอง การรับนักเรียนรอบสอง (สำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน, 2560) จึงเป็นเหตุให้สถานศึกษาเอกชนไม่สามารถวางแผนการจัดการล่วงหน้าได้อย่างมีประสิทธิภาพให้เหมือนกับธุรกิจอื่น ๆ ซึ่งสถานศึกษาเอกชนบางแห่งไม่สามารถแบกรับภาระต่อไปได้ก็จะปิดกิจการไปในที่สุด นอกจากนั้นภายใต้ข้อผูกพันขององค์การการค้าโลก (WTO) การบริการทางการศึกษาถือเป็นธุรกิจบริการประเภทหนึ่ง ซึ่งเป็นไปตามความตกลงทั่วไปว่าด้วยการค้าบริการ (General Agreement on Trade in Service : GATS) ทำให้ต่างชาติสามารถเข้ามาลงทุนด้านการศึกษาในประเทศไทยได้ง่ายขึ้น ทำให้จำนวนสถานศึกษานานาชาติได้เพิ่มขึ้นทุกปี และมีอัตราการเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว เนื่องจากผู้ปกครองที่มีรายได้สูงนิยมส่งบุตรหลานไปเข้าเรียน เพราะเชื่อมั่นในมาตรฐานและคุณภาพการศึกษา ของต่างประเทศ (สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน, 2562)

จากสภาพปัจจุบันและปัญหาการจัดการศึกษาดังกล่าว ส่งผลให้สถานศึกษาเอกชนตกอยู่ในสภาพการแข่งขันที่รุนแรงทั้งจากสถานศึกษาของรัฐ สถานศึกษาเอกชน และสถานศึกษานานาชาติ โดยเฉพาะสถานศึกษาเอกชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทยที่ต้องมีการแข่งขันภายในแต่ละจังหวัดเองแล้ว ยังต้องแข่งขันกับสถานศึกษาเอกชนของจังหวัดใกล้เคียง เช่น จังหวัดนครราชสีมา จังหวัดอุดรธานี จังหวัดอุบลราชธานี และจังหวัดขอนแก่น เป็นต้น การบริหารสถานศึกษาที่ยึดแนวทางตามมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ และหรือมาตรฐานของ สมศ. ถือได้ว่าเป็นเพียงข้อกำหนดขั้นต่ำที่สถานศึกษาแต่ละแห่งจะต้องมี (สำนักงานรับรองมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา, 2546) อาจไม่เพียงพอต่อสภาพปัญหาที่สถานศึกษาเอกชน เผชิญอยู่ในปัจจุบัน ประกอบกับเงื่อนไขสำคัญในการที่ผู้ปกครองนิยมส่งบุตรหลานเข้าเรียน คือ ความมีคุณภาพ และมาตรฐานสูงของสถานศึกษานั้น ๆ ดังนั้นสถานศึกษาเอกชนจึงควรหาแนวทางหรือระบบการบริหารที่ทำให้ สถานศึกษาของตนมีความโดดเด่น มีมาตรฐานสูง ซึ่งสอดคล้องกับ สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ (2561) กล่าวว่า กลยุทธ์ที่ทำให้องค์กรเจริญเติบโต ทนต่อการตอบสนองการเปลี่ยนแปลงและความต้องการของลูกค้าและตลาดที่เปลี่ยนไปหรือเกิดขึ้นใหม่ สามารถสร้างโอกาสใหม่ทางธุรกิจ และเป็นการพัฒนาที่ยั่งยืน คือ การบริหาร เพื่อความเป็นเลิศ และแนวทางนี้ก็ยังสอดคล้องกับการประชุมระดมความคิดจากผู้แทนสมาคม/สถานศึกษาเอกชน รวมทั้งเจ้าหน้าที่และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุก ๆ ฝ่าย เพื่อร่วมกันวิเคราะห์จุดอ่อน จุดแข็ง อุปสรรค และโอกาสของสถานศึกษาเอกชน พร้อมทั้งกำหนดเป็นโครงการเร่งด่วนไว้ในแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาศึกษาเอกชน คือ “โครงการพัฒนาโรงเรียนเอกชนสู่ความเป็นเลิศในการบริหารจัดการ”

การบริหารจัดการสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์นั้นกล่าวได้ว่า ต้องอาศัยปัจจัยหลายประการ เช่น ผู้บริหารสถานศึกษา รวมทั้งครูและบุคลากรทางการศึกษาและผู้เกี่ยวข้องจะต้องเข้าใจบทบาท อำนาจ และหน้าที่ในการบริหารจัดการในการพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพ และเกิดประสิทธิผลสูงสุดในระดับมากทุก ๆ ด้าน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2556) ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้บริหารสถานศึกษา จึงควรมีภาวะผู้นำ โดยเฉพาะภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ ซึ่งมีความเหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบัน เพราะภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ (Strategic Leadership) เป็นกระบวนการของการใช้อิทธิพลที่ผู้นำมีต่อบุคคลอื่น ให้มีพฤติกรรมไปในทิศทางที่ต้องการ เพื่อบรรลุและรักษาไว้ซึ่งวัตถุประสงค์ขององค์กรให้ครอบคลุมทั้งเป้าหมาย (Ends) และวิธีการ (Means) โดยการกำหนดทิศทางขององค์กร การวางแผนหรือการสร้างทางเลือก การนำไปสู่การปฏิบัติและมีการควบคุมหรือการประเมินผล เพื่อนำพาองค์กรสู่ความสำเร็จได้ทั้งใน ระยะสั้นและระยะยาว ได้อย่างชาญฉลาด (สุภัทรา สงครามศรี, 2558) ผู้นำตามทฤษฎีนี้จะเชื่อว่า การที่จะให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรนั้นไม่ใช่จะอาศัยโชคช่วย แต่จะต้องเป็นผลจากการที่ต้องคอยติดตามสถานการณ์เปลี่ยนแปลงทั้งภายใน ภายนอกองค์กร การคาดการณ์ถึงอนาคตขององค์กรในระยะยาวและการพัฒนายุทธศาสตร์เพื่อมุ่งไปสู่อนาคตที่พึงประสงค์ (วิโรจน์ สารรัตน์, 2553) อีกทั้งยังเป็นรูปแบบของผู้นำที่นำความเจริญก้าวหน้ามาสู่องค์กร ซึ่งผู้นำขององค์กรหลายแห่งที่ประสบผลสำเร็จล้วนแต่มีความเป็นผู้นำเชิงกลยุทธ์ทั้งสิ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Jooste & Fourie (2009) ที่พบว่า ปัจจัยสำคัญในการดำเนินกลยุทธ์ที่มีประสิทธิภาพ คือ การตรวจสอบการรับรู้ บทบาทของการเป็น ผู้นำเชิงกลยุทธ์ในองค์กร งานวิจัยของ Bhattacharyya (2019) ที่ศึกษาความสามารถในการเป็นผู้นำและรูปแบบความเป็นผู้นำในโรงเรียนที่มุ่งสู่ความเป็นเลิศ พบว่า คุณภาพของผู้นำ และแบบของผู้นำ เป็นตัวชี้วัดที่สำคัญของความเป็นเลิศในการดำเนินงานของสถานศึกษา งานวิจัยของ ฉลวย คงแป้น (2556) ที่พบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ ของผู้บริหารมีความสัมพันธ์กับความเป็นเลิศทางวิชาการของโรงเรียน ในโครงการ โรงเรียนมาตรฐานสากล งานวิจัยของ รุ่งนิธิรุ พุทธิเสน (2557) ที่พบว่า องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษามีอิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อม และอิทธิพลรวมต่อประสิทธิผลของโรงเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 งานวิจัยของ ลลลธิมา วาปีทะ (2559) ที่พบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ และระดับของการบริหารสู่ความเป็นเลิศ มีความสัมพันธ์ และมีอิทธิพลต่อผลลัพธ์การบริหารสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษา อยู่ใน

ระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และงานวิจัยของ สุภัทรา สงครามศรี (2558) ที่พบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อประสิทธิภาพการจัดการทรัพยากรมนุษย์ และผลการปฏิบัติงาน ของสถาบันการอาชีวศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

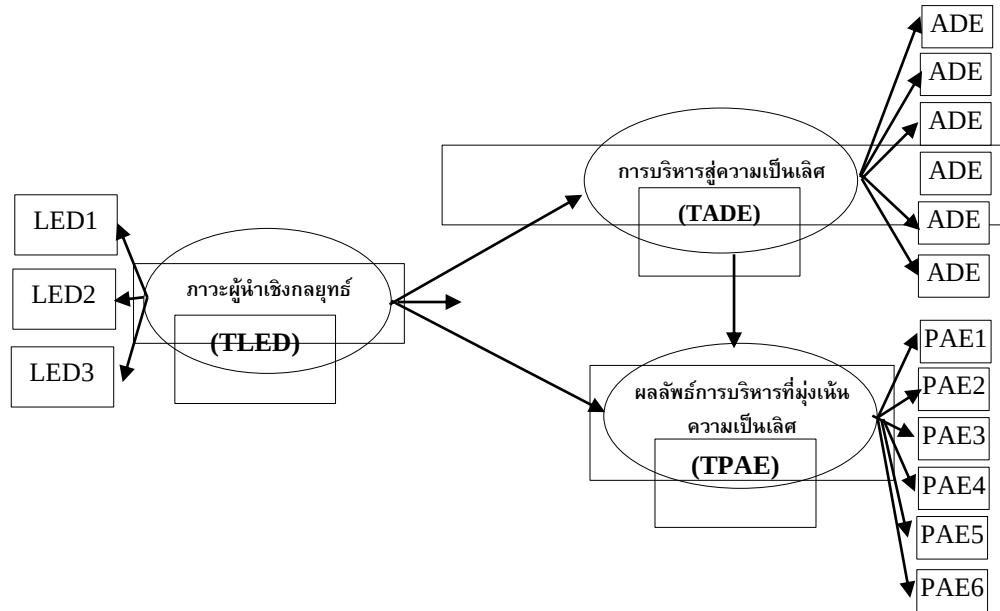
วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาอิทธิพลของภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ ที่มีต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศ และผลลัพธ์การบริหารที่มุ่งเน้นความเป็นเลิศของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
2. เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องแบบจำลองกับข้อมูลเชิงประจักษ์ กลุ่มตัวอย่าง คือ สถานศึกษาเอกชน ที่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริม การศึกษาเอกชนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ทบทวนวรรณกรรม

จากการทบทวนวรรณกรรม พบว่า ยังไม่มีการศึกษาถึง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ การบริหารสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษา และผลลัพธ์การบริหารที่มุ่งเน้นความเป็นเลิศของสถานศึกษา ไว้อย่างชัดเจนมากนัก ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาถึง อิทธิพลของภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ ที่มีต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศ และผลลัพธ์การบริหารที่มุ่งเน้นความเป็นเลิศของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งจะทำให้เข้าใจถึงความสัมพันธ์ และอิทธิพลของภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ ที่มีต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษา และผลลัพธ์การบริหาร ที่มุ่งเน้นความเป็นเลิศของสถานศึกษา เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำผลที่ได้จากการศึกษาวิจัยไปใช้ในการกำหนด นโยบายทั้งในระดับมหภาค และระดับจุลภาครวมทั้งการวางแผนปรับปรุง และพัฒนาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะการบริหารจัดการเพื่อมุ่งสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษา และผลลัพธ์การบริหารที่มุ่งเน้นความเป็นเลิศ ของสถานศึกษา โดยเฉพาะสถานศึกษาเอกชน ให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลได้อย่างสูงสุดต่อไป

จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยประยุกต์ใช้แนวคิดของ Dess & Miller (1993) ในการ ศึกษาองค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ ใน 3 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ การกำหนดทิศทางขององค์กร (Setting a Direction) การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ (Implementation Strategies) การควบคุมและประเมินกลยุทธ์ (Strategies Control and Evaluation) ประยุกต์ใช้แนวคิดเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติของประเทศไทย (Thailand Quality Award :TQA) (สำนักทดสอบทางการศึกษา, 2545) ในการศึกษาองค์ประกอบของการบริหารสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษาใน 6 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ การนำองค์กร (Leadership) การวางแผนเชิงกลยุทธ์ (Strategic Planning) การมุ่งเน้นนักเรียนและผู้ปกครอง (Customer Focus) การวัด การวิเคราะห์และการจัดการ ความรู้ (Measurement, Analysis, and Knowledge Management) การมุ่งเน้นบุคลากรครู (Workforce Focus) การมุ่งเน้นการดำเนินการ (Operations Focus) และศึกษาองค์ประกอบผลลัพธ์การบริหารที่มุ่งเน้นความเป็นเลิศของสถานศึกษา ใน 6 ด้าน ได้แก่ ผลลัพธ์ด้านการนำองค์กร (Leadership) ผลลัพธ์ด้านการวางแผนเชิงกลยุทธ์ (Strategic Planning) ผลลัพธ์ด้านการมุ่งเน้นนักเรียนและผู้ปกครอง (Customer Focus) ผลลัพธ์ด้านการวัด การวิเคราะห์และการจัดการความรู้ (Measurement, Analysis, and Knowledge Management) ผลลัพธ์ด้านการมุ่งเน้นบุคลากรครู (Workforce-Focused results) และผลลัพธ์การมุ่งเน้นการดำเนินการ (Operations Focus) แนวคิดดังกล่าวผู้วิจัยได้นำมาพัฒนาเพื่อสร้างกรอบแนวคิดการวิจัย ดังรูปต่อไปนี้

รูปที่ 1: กรอบแนวคิดการวิจัย (Conceptual Framework)

TLED	TADE	TPAE
LED1=การกำหนดทิศทางขององค์กร	ADE1=การนำองค์กร	PAE1=ผลลัพธ์ด้านการนำองค์กร
LED2=การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ	ADE2=การวางแผนเชิงกลยุทธ์	PAE2=ผลลัพธ์ด้านการวางแผนเชิงกลยุทธ์
LED3=การควบคุมและประเมินกลยุทธ์	ADE3=การมุ่งเน้นนักเรียนและผู้ปกครอง	PAE3=ผลลัพธ์ด้านการมุ่งเน้นนักเรียนและผู้ปกครอง
	ADE4=การวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้	PAE4=ผลลัพธ์ด้านการวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้
	ADE5=การมุ่งเน้นบุคลากรครู	PAE5=ผลลัพธ์ด้านการมุ่งเน้นบุคลากรครู
		PAE6=ผลลัพธ์ด้านการมุ่งเน้นบุคลากรครู

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีดำเนินการวิจัย โดยมีรายละเอียดประกอบด้วย

1. ประชากร คือ สถานศึกษาที่เอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ทั้ง 20 จังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ของประเทศไทยในปีการศึกษา 2561 จำนวน 1,129 แห่ง (สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน, 2562)

2. กลุ่มตัวอย่าง โดยปกติในการวิเคราะห์สถิติประเภทพหุตัวแปร มีข้อเสนอแนะว่า ควรกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างประมาณ 20 เท่าของตัวแปรในโมเดล (สุภมาส อังศุโชติ, สมถวิล วิจิตรวรรณ และ รัชนิกุล ภิญโญภาณุวัฒน์, 2554) ซึ่งการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีตัวแปรสังเกตได้ในแบบจำลอง จำนวน 15 ตัว ผู้วิจัย จึงได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างเป็น 20 เท่าของตัวแปรสังเกตได้ในโมเดล ดังนั้นขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสม และเพียงพอจึงควรมี 300 ตัวอย่าง ซึ่งเป็นจำนวนของขนาดกลุ่มตัวอย่างที่สามารถนำมาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเทคนิคสถิติ Structural Equation Modeling (SEM) ได้

3. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลในช่วงระหว่างเดือนพฤศจิกายน 2562 ถึงกุมภาพันธ์ 2563 ด้วยแบบสอบถาม ที่มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.946

3.2 ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามพร้อมหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม โดยผู้วิจัยดำเนินการจัดส่งทางไปรษณีย์พร้อมซองปิดผนึกตอบกลับมายังผู้วิจัย ไปยังสถานศึกษา ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง กรณีที่ยังไม่ได้รับแบบสอบถามกลับคืนภายหลังการจัดส่ง 30 วัน ผู้วิจัยจะดำเนินการติดตาม ด้วยตนเองครั้งที่ 2 และ 3 โดยวิธีการต่าง ๆ เช่น โทรศัพท์ หรือส่งแบบสอบถามไปให้ใหม่ ทั้งนี้เพื่อให้ได้ข้อมูล ที่ครบถ้วน สมบูรณ์มากที่สุด

3.3 ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามที่ส่งกลับคืนมา และได้ตรวจสอบความสมบูรณ์ทั้งหมด กรณีที่ยังได้รับแบบสอบถามกลับคืนไม่ครบ ก็จะดำเนินการจัดส่งแบบสอบถามไปยังสถานศึกษาแห่งใหม่ เพื่อให้ได้รับ แบบสอบถาม ครบตามจำนวนที่ต้องการ มีความสมบูรณ์ และสามารถนำไปวิเคราะห์ข้อมูลได้ ทั้ง 300 ฉบับ

3.4 ผู้วิจัยตรวจนำแบบสอบถามทั้งหมดไปวิเคราะห์คำนวณเพื่อหาค่าสถิติที่เกี่ยวข้องต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป LISREL ในการวิเคราะห์เส้นทาง (Path Analysis) โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์แบบจำลองสมการโครงสร้าง เพื่อศึกษาอิทธิพลรวม อิทธิพลทางตรง และอิทธิพลทางอ้อม รวมทั้งวิเคราะห์ตรวจสอบความสัมพันธ์โครงสร้าง

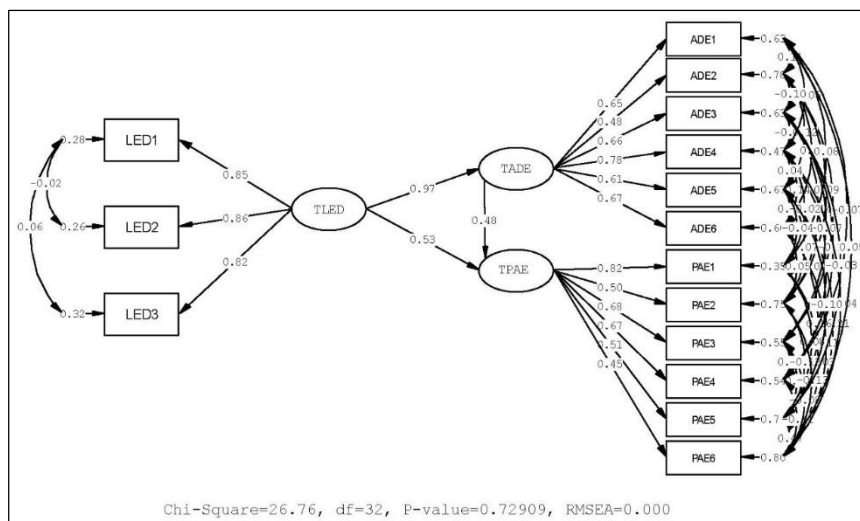
ผลการวิจัย

1. ผลลัพธ์การบริหารที่มุ่งเน้นความเป็นเลิศ ได้รับอิทธิพลรวมจากภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ 1.00 โดย เป็นอิทธิพลทางตรง 0.53 และเป็นอิทธิพลทางอ้อม 0.47 รองลงมาคือ การบริหารสู่ความเป็นเลิศ มีค่าอิทธิพล เท่ากับ 0.48 ซึ่งเป็นค่าอิทธิพลทางตรงทั้งหมด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ผลดังกล่าวสามารถแสดงได้ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 อิทธิพลตัวแปรในแบบจำลองภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ ที่มีต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศ และผลลัพธ์การบริหารที่มุ่งเน้นความเป็นเลิศของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

อิทธิพล	ตัวแปรสาเหตุ						R ²	ตัวแปรผล
	ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ (TLED)			การบริหารฯ (TADE)				
	β	SE	t	β	SE	t		
DE	0.97	0.07	11.34				0.98	การบริหารฯ (TADE)
IE	-	-	-					
TE	0.97	0.07	11.34					
DE	0.53	0.04	11.21	0.48	0.04	12.16	0.96	ผลลัพธ์ฯ (TPAE)
IE	0.47	0.05	11.32	-	-	-		
TE	1.00	0.06	16.37	0.48	0.04	12.16		
p < 0.01	TE = DE+IE	TE = อิทธิพลรวม DE = อิทธิพลทางตรง IE = อิทธิพลทางอ้อม						

2. แบบจำลองมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยพิจารณาจากค่าดัชนีความกลมกลืนที่ผ่านเกณฑ์การยอมรับทุกค่า คือ ค่า Chi-Square = 26.76, df=32, p = 0.72909, Chi-Square/df = 0.836, CFI = 1.00, GFI = 0.99, AGFI = 0.96, RMSEA = 0.000, SRMR = 0.019 ผลดังกล่าวสามารถแสดงได้ดังรูปประกอบที่ 1

รูปที่ 2 : แบบจำลองภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ ที่มีต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศ และผลลัพธ์การบริหารที่มุ่งเน้นความเป็นเลิศของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

อภิปรายผล

1. อภิปรายผลการศึกษาอิทธิพลของภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ ที่มีต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศ และผลลัพธ์การบริหารที่มุ่งเน้นความเป็นเลิศของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ผลการวิจัย พบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ (0.53) และการบริหารสู่ความเป็นเลิศ (0.48) มีอิทธิพลต่อ ผลลัพธ์การบริหารสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษาเอกชนในทางบวก โดยตัวแปรภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ และการบริหารสู่ความเป็นเลิศ สามารถทำนายผลลัพธ์การบริหารสู่ความเป็นเลิศ ได้ถึงร้อยละ 98.00 แสดงให้เห็นว่า ตัวแปรภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ (TLED) ซึ่งมี 3 องค์ประกอบ ได้แก่ ด้านการกำหนดทิศทางขององค์กร (LED1) ด้านการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ (LED2) ด้านการควบคุมและประเมินกลยุทธ์ (LED3) และตัวแปรการบริหารสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษาเอกชน (TADE) ซึ่งมี 6 องค์ประกอบ ได้แก่ ด้านการนำองค์กร (ADE1) ด้านการวางแผนเชิงกลยุทธ์ (ADE2) ด้านการมุ่งเน้นนักเรียนและผู้ปกครอง (ADE3) ด้านการวัดการวิเคราะห์และการจัดการความรู้ (ADE4) ด้านการมุ่งเน้นบุคลากร (ADE5) ด้านการมุ่งเน้นการดำเนินการ (ADE6) สามารถทำนายผลลัพธ์การบริหารสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษาเอกชน (TPAE) ในทางบวกอยู่ในระดับสูงมาก ($R^2=0.98$) โดยเน้นภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ ให้มากเป็นพิเศษเพราะผลลัพธ์การบริหารที่มุ่งเน้นความเป็นเลิศ ได้รับอิทธิพลรวมจากภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ 1.00 โดยเป็นอิทธิพลทางตรง 0.53 และเป็นอิทธิพลทางอ้อมผ่านทางการบริหารสู่ความเป็นเลิศ 0.47 ก็จะทำให้สถานศึกษามีผลลัพธ์การบริหารสู่ความเป็นเลิศในระดับที่สูงได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล ผลดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของหลายท่าน เช่น งานวิจัยของ ศุภลักษณ์ เศษระพานิช (2550) ที่พบว่า ระบบการบริหาร มีความสัมพันธ์กับการมุ่งเน้นความเป็นเลิศของสถานศึกษาเอกชน ใน 9 องค์ประกอบ คือ (1) ภาวะผู้นำของผู้บริหาร (2) การมุ่งเน้นนักเรียน ผู้ปกครอง และผู้เกี่ยวข้อง (3) การวางแผนกลยุทธ์ (4) โครงสร้างองค์กร (5) การมุ่งเน้นทรัพยากรบุคคล (6) การบริหารงานวิชาการ (7) การบริหารการเงิน (8) การบริหารทั่วไป และ (9) การจัดการสารสนเทศและความรู้ งานวิจัยของ จุลย คงแป้น (2556) ที่พบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารมีความสัมพันธ์กับความเป็นเลิศทางวิชาการ ของโรงเรียนในโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล งานวิจัยของ รุ่งนิษฐ์ พุทธิเสน (2557) ที่พบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษามีอิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อม และอิทธิพลรวม ต่อประสิทธิผลของโรงเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และงานวิจัยของ ลลิตริมา วาปีทะ (2559) ที่พบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ และระดับของการบริหารสู่ความเป็นเลิศ มีความสัมพันธ์ และมีอิทธิพลต่อผลลัพธ์การบริหารสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษา อยู่ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2. อภิปรายผลการตรวจสอบความสอดคล้องแบบจำลองอิทธิพลของภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ ที่มีต่อ การบริหารสู่ความเป็นเลิศ และผลลัพธ์การบริหาร ที่มุ่งเน้นความเป็นเลิศของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือกับข้อมูลเชิงประจักษ์

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์แบบจำลองอิทธิพลของภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ ที่มีต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศ และผลลัพธ์การบริหาร ที่มุ่งเน้นความเป็นเลิศของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้วยวิธีการ Maximum Likelihood ด้วยโปรแกรม สำเร็จรูป LISREL เพื่อทำการเปรียบเทียบถึงความกลมกลืน ระหว่างโมเดลที่พัฒนาขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยเกณฑ์ที่ใช้ในการพิจารณาความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ผู้วิจัยพิจารณาจากค่าสถิติ ดังนี้ค่า Chi-Square, Chi-Square/df, CFI, GFI, AGFI, RMSEA, SRMR และค่า Largest Standardized Residual ซึ่งผลการวิเคราะห์โมเดลสมมติฐานครั้งแรก พบว่า ค่าดัชนี ความกลมกลืนยังไม่สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ หรือไม่ปฏิบัติตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ โดยพิจารณาจากค่า Chi-Square = 765.29, df = 87, Chi-Square /df = 8.796, P = 0.0000, GFI = 0.75, AGFI = 0.65,

RMSEA = 0.161, SRMR = 0.085 และ Largest Standardized Residual เท่ากับ ± 7.15 ซึ่งมีค่าเกิน ± 3.00 (กลยา วาณิชย์บัญชา, 2557) ผู้วิจัยจึงดำเนินการปรับโมเดล (Model Modification) โดยพิจารณาจากคำแนะนำในการปรับ พารามิเตอร์ในโมเดลด้วยค่าดัชนีปรับโมเดล (Model Modification Indices: MI) จากนั้นปรับพารามิเตอร์โดยยินยอมให้ ผ่อนคลายข้อตกลงเบื้องต้นให้ค่าความคลาดเคลื่อนสัมพันธ์กันได้ จนกระทั่งค่าดัชนีชี้วัดความกลมกลืนมีความ สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พบว่า แบบจำลองอิทธิพลของภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ ที่มีต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศ และผลลัพธ์การบริหารที่มุ่งเน้น ความเป็นเลิศของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ในภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ มีค่าดัชนีความกลมกลืนทุกดัชนีผ่านเกณฑ์การยอมรับ คือ ค่าดัชนี Chi-Square = 11.26, df = 17, Chi-Square /df = 0.836, P = 0.72909, GFI = 0.99, AGFI = 0.96, RMSEA = 0.000, SRMR = 0.019 และ Largest Standardized Residual เท่ากับ ± 2.49 นั่นคือ ค่าไค-สแควร์ ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ค่าดัชนีวัดความกลมกลืน ผ่านเกณฑ์การยอมรับทุกค่า และค่า Largest Standardized Residual ไม่เกิน ± 3.00 แสดงว่าโมเดลการวิจัยสอดคล้อง กลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ผลดังกล่าวสอดคล้องกับ สุภมาส อังสุโชติ, สมถวิล วิจิตรวรรณ และ รัชฎ์กุล ภิญโญ ภาณุวัฒน์ (2554) ที่กล่าวไว้ว่า การทดสอบรูปแบบโครงสร้าง (Structure Model) กับรูปแบบการวัด (Measurement Model) ด้วยข้อมูลเชิงประจักษ์ ถ้าโมเดลการวิจัยกับข้อมูลเชิงประจักษ์ (Model Fit) ยังไม่สอดคล้องกลมกลืนกัน Chi-Square มีนัยสำคัญ) ผู้วิจัยจะต้องปรับโมเดล แล้วดำเนินการใหม่จนกว่าโมเดลการวิจัย กับข้อมูลเชิงประจักษ์จะ สอดคล้องกลมกลืนกัน และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของหลายท่าน เช่น วัชร เวชประสิทธิ์ (2557) ที่ศึกษา ตัวแบบกล ยุทธ์การจัดการทรัพยากรมนุษย์ ที่มีผลต่อความผูกพัน และผลการปฏิบัติงานของพนักงานธุรกิจโรงแรมในประเทศไทย โดยใช้การวิเคราะห์แบบสมการโครงสร้าง ด้วยเทคนิคการวิเคราะห์เส้นทางอิทธิพล ซึ่งผลการวิเคราะห์ตัวแบบกลยุทธ์ การจัดการทรัพยากรมนุษย์ ครั้งแรกพบว่า ตัวแบบที่พัฒนาขึ้นยังไม่สอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ จึง ดำเนินการปรับโมเดล แล้วดำเนินการใหม่จนโมเดลการวิจัยมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ (Chi-Square = 26.76, df = 32, Chi-Square/df = 0.797, df = 2, CFI = 1.00, GFI = 0.99, AGFI = 0.96, RMSEA = 0.000 และ SRMR = 0.019) และงานวิจัยของ สุภัทรา สงครามศรี (2560) ที่ศึกษา การพัฒนาแบบจำลองประสิทธิผลร้านค้า ทองรูปพรรณ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ผลการวิจัยพบว่า แบบจำลองที่พัฒนามีความสอดคล้องกลมกลืน กับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยค่าดัชนีความกลมกลืน ทั้ง 7 ดัชนีผ่านเกณฑ์การยอมรับทุกค่า คือ ค่าดัชนี Chi-Square = 25.51, df=27, Chi-Square/df = 0.945, p-value = 0.54854, CFI = 1.00, GFI = 0.99, AGFI = 0.97, RMSEA = 0.000, SRMR = 0.0059 และค่า Largest Standardized Residual ไม่เกิน ± 3.00 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ที่กำหนด

สรุปและข้อเสนอแนะ

การศึกษาครั้งนี้ พบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ ซึ่งมี 3 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ ด้านการกำหนดทิศทางของ องค์การ ด้านการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ ด้านการควบคุมและประเมินกลยุทธ์ และตัวแปรการบริหารสู่ความเป็นเลิศของ สถานศึกษาเอกชน ซึ่งมี 6 องค์ประกอบ ได้แก่ ด้านการนำองค์กร ด้านการวางแผนเชิงกลยุทธ์ ด้านการมุ่งเน้นนักเรียน และผู้ปกครอง ด้านการวัดการวิเคราะห์และการจัดการความรู้ ด้านการมุ่งเน้นบุคลากร ด้านการมุ่งเน้นการดำเนินการ สามารถทำนายผลลัพธ์การบริหารสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษาเอกชน ได้ในระดับสูงมาก ($R^2=0.98$)

ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หรือผู้บริหารควรมีนโยบายที่เน้นการพัฒนา ทั้งภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ และการ บริหารสู่ความเป็นเลิศ โดยเน้นภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ให้มากเป็นพิเศษ เพราะผลลัพธ์การบริหารที่มุ่งเน้นความเป็นเลิศ ได้รับอิทธิพลรวมจากภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ 1.00 โดยเป็นอิทธิพลทางตรง 0.53 และเป็นอิทธิพลทางอ้อมผ่านทาง การบริหารสู่ความเป็นเลิศ 0.47 ก็จะทำให้สถานศึกษามีผลลัพธ์การบริหารสู่ความเป็นเลิศในระดับที่สูงได้อย่างมี ประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลเช่นกัน

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2556). คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การค่า
รับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- กัลยา วาณิชย์บัญชา. (2557). การวิเคราะห์สมการโครงสร้าง (SEM) ด้วย AMOS. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สามลดา.
- ฉลวย คงแป้น. (2556). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับความเป็นเลิศ
ทางวิชาการของโรงเรียนในโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากลกับมัธยมศึกษา จังหวัดสงขลา (วิทยานิพนธ์
ปริญญาโทบริหารธุรกิจ ภาควิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยทักษิณ 2556).
- รุ่งนรินทร์ พุทธิเศน. (2557). องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของ
โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3. (วิทยานิพนธ์ปริญญา
โทบริหารธุรกิจ ภาควิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2557).
- ลลิตรา วาปีทะ. (2559). อิทธิพลของภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ที่มีต่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศ และผลลัพธ์การบริหารที่
มุ่งเน้นความเป็นเลิศของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ในภาค
ตะวันออกเฉียงเหนือ. รายงานการวิจัยหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาภาวะผู้นำและการบริหาร
มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์
- วิโรจน์ สารรัตน์. (2553). ผู้บริหารโรงเรียน : สามมิติการพัฒนาวิชาชีพสู่ความเป็นผู้บริหารที่มีประสิทธิผล. (พิมพ์ครั้งที่
ที่ 7). ขอนแก่น: โรงพิมพ์คลังนานาวิทยา.
- วัชร เวชประสิทธิ์. (2557). ตัวแบบกลยุทธ์การจัดการทรัพยากรมนุษย์ ที่มีผลต่อความผูกพัน และผลการปฏิบัติงาน
ของพนักงานธุรกิจโรงแรมในประเทศไทย. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ ภาควิชาบริหารธุรกิจ
มหาวิทยาลัยรามคำแหง, กรุงเทพฯ).
- ศุภลักษณ์ เศษระพานิช. (2550). การพัฒนาระบบการบริหารที่มุ่งเน้นความเป็นเลิศของสถานศึกษาเอกชน.
(วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ ภาควิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, กรุงเทพฯ).
- สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ. (2561). เกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติ เพื่อองค์กรที่เป็นเลิศ (TQA). กรุงเทพฯ: อิน
กราฟฟิค.
- สุภมาส อังสุโชติ, สมถวิล วิจิตรวรรณ และ รัชนีกุล ภิญโญภาณุวัฒน์. (2554). สถิติวิเคราะห์สำหรับการวิจัยทาง
สังคมศาสตร์และพฤติกรรมศาสตร์ : เทคนิคการใช้โปรแกรม LISREL. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: เจริญดี
มั่นคงการพิมพ์.
- สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน, (2562). ประเภทของโรงเรียนเอกชน. สืบค้น
จาก <https://sites.google.com/site/prachasampan56/prapheth-khxng-rongreiyn-xekchn>
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. (2546). ระบบการประกันคุณภาพการศึกษา
ตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพมหานคร: พิมพ์ดี.
- สำนักทดสอบทางการศึกษา. (2545). การประกันคุณภาพทางการศึกษาภายในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน:
แนวทางการบริหารจัดการคุณภาพสถานศึกษา. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- สำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน. (2560). รายงานประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2548. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- สุภัทรา สงครามศรี. (2558). แบบจำลองความสัมพันธ์ของภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ ประสิทธิภาพการจัดการทรัพยากร
มนุษย์ และผลการปฏิบัติงาน ของสถาบันการอาชีวศึกษา. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ ภาควิชาบริหารธุรกิจ
มหาวิทยาลัยศรีปทุม, กรุงเทพฯ).

- _____. (2559). แบบจำลองความสัมพันธ์ของภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ ประสิทธิภาพการจัดการทรัพยากรมนุษย์ และผลการปฏิบัติงาน ของสถาบันการอาชีวศึกษา. *วารสารเทคโนโลยีสุรนารี*, 10(1), 41-64.
- _____. (2560). การพัฒนาแบบจำลองประสิทธิผลร้านค้าทองรูปพรรณ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง. *วารสาร Veridian E-Journal, Silpakorn University*, 10(2), 2489-2505.
- Bhattacharyya, E. (2019). Leadership competencies and leadership style in aspiring cluster schools of excellence. *Pertanika Journal of Social Sciences & Humanities*, 27(2) pages.
- Dess, G. G., & Miller, A. (1993). *Strategic management*. Singapore: McGraw-Hill.
- Jooste, C., & Fourie, B. (2009). The role of strategic leadership in effective strategy implementation: Perceptions of South African strategic leaders. *Southern African Business Review*, 13(3), 51-68.